

RIKSDAGEN

2009

INNEHÅLL

3 | Talmannens översikt 2009

4 | Riksdagsåret ackompanjerades av den ekonomiska nedgången

5 | Arbetsbördan överraskade ny ledamot

6 | Många förfrågningar om "Lex Nokia"

10 | Legendarisk journalist gnuggade händerna inför förvaltningsreformen

11 | Riksdagen och internationell politik

13 | Banbrytande miljöarbete

14 | Tillgänglighetsanpassad entré i Riksdagshuset

15 | "Jag kan tänka mig att följa plenum från läktaren"

16 | Personal, ekonomi och förvaltning

Omslagsbild:
Under året dominerades norra flygeln
av den stora ombyggnaden.

Talmannens översikt 2009

Också riksdagen uppmärksammar på många sätt händelserna 1809, då Finland fick autonomi. Temat Nationen växer fram fokuserade på viktiga ögonblick i Finlands nationella och statliga utveckling, ögonblick som blev grunden för Finlands självständighet.

Riksdagens arbete överskuggades också av den globala ekonomiska krisen och de motåtgärder som måste sättas in. Riksdagen stiftade flera lagar för att dämpa konsekvenserna av den ekonomiska krisen och hjälpa upp sysselsättningen och investeringarna. Vi har förhoppningsvis dragit lärdom av de allvarliga sviterna efter den förra ekonomiska krisen och kan dämpa de värsta stötarna bättre än på 1990-talet.

Efter EU-valet i juni flyttade tre riksdagsledamöter till Europaparlamentet. Deras efterträdare inledde sitt arbete i och med höstsessionen. EU:s Lissabonfördrag som varit på tapeten i många år trädde i kraft i december. Den största frågan i EU de närmaste åren är att bygga upp programmet EU 2020 som ska ange takten för den framtida ekonomin och ersätta Lissabonstrategin.

Under valperioden reformerades och moderniserades riksdagens förvaltning. Förvaltningsreformen fortsatte 2009. Planeringen av verksamheten och ekonomin förbättrades, likaså personalplaneringen och rapporteringen. Den reformerade planeringen och uppföljningen av ekonomin gav större ekonomisk effektivitet, vilket gett utslag i

mindre utgifter. Ombyggnaden av riksdagsfastigheterna slukade nästan 15 procent, cirka 11 miljoner euro, av den årliga budgeten. Inklusiva drifts- och reparationsutgifter kostade riksdagen 16,22 euro per finländare 2009.

Riksdagen arbetar också för att minska miljöbelastningen genom minskad och rationaliserad konsumtion av papper och energi.

I den internationella verksamheten hörde talmans- och statschefsbesöken till höjdpunkterna. Men det internationella samarbetet var till största delen förlagt till möten. Under året arrangerades det nästan 600 möten här hemma och utomlands. Föreningen av Östersjön eller klimatförändringen respekterar inte nationalstaternas gränser. Därför behövs det politiskt samarbete för att lösa problemen.

Riksdagen var ett populärt besöksmål. Drygt 36 000 personer deltog i visningarna av riksdagen. Dessutom ordnades det öppet hus i både Riksdagshuset och Lilla parlamentet. Under våren överskred antalet besökare på Infocentrum i Lilla parlamentet 100 000-strecket. Det är glädjande att så många har hittat Infocentrum!

Vårt gamla och vackra riksdagshus genomgår omfattande reparationer. Det gäller att ta hand om nationalegendomen på behörigt sätt. För att minimera kostnaderna för ersättningslokaler görs reparationerna i etapper och största delen av riksdagsorganisationen arbetar

kvar i lokalerna. Den största förändringen utåt under den pågående reparationen av norra flygeln är att Riksdagshuset får en ny tillgänglighetsanpassad entré. Den öppnas på sensommaren 2010. Trots vissa begränsningar på grund av ombyggnaden fortsätter arbetet i riksdagen i högt tempo och riksdagsledamöterna blickar redan framåt mot valet våren 2011.

Sauli Niinistö

Riksdagsåret ackompanjerades av den ekonomiska nedgången

Det första plenumet riksmötet 2009 hölls tisdagen den 3 februari. Förhandlingarna leddes av Jacob Söderman (sd), riksdagens till åldern äldste ledamot, tills talmännen hade valts. De tidigare talmännen återvaldes, det vill säga talmän vid riksmötet 2009 var Sauli Niinistö (saml), talman, Seppo Kääriäinen (cent), förste vice talman, och Johannes Koskinen (sd), andre vice talman.

Riksmötet öppnades dagen därpå. Under höstsessionen 3 februari–18 juni 2009 hade riksdagen 72 plenum och under höstsessionen 8 september–18 december 2009 var det 58 plenum. Voteringarna var 924. Fler än hälften av voteringarna gällde budgetpropositionen för

2010 och de inföll den sista plenumveckan, som var veckan före jul.

”I plenisalen behandlade ledamöterna en lång rad propositioner som gick ut på att få kontroll över den nationella finanskrisen.”

Under året behandlade riksdagen 260 regeringspropositioner och det låg nära det långsiktiga

genomsnittet.

Generalsekreterare Seppo Tiitinen har sett riksdagens arbete från första parkett ända sedan 1992. Han säger att den globala ekonomiska krisen har gett direkt utslag i riksdagens arbete.

– Och så ska det vara. Erfarenheterna från den förra lågkonjunktturen visade vad vi måste göra och vad vi ska undvika. I plenisalen behandlade ledamöterna en lång rad propositioner som gick ut på att få kontroll över den nationella finanskrisen. Men något framtidsorienterat reformprogram såg man inte till från regeringens sida, när fokus sattes på att bekämpa recessionen, är Tiitinen bedömning.

Riksdagsgudstjänsten hölls i Helsingfors domkyrka den 4 februari 2009. I förgrunden från vänster andre vice talman Johannes Koskinen, talman Sauli Niinistö och förste vice talman Seppo Kääriäinen.

Cirkeln sluten med universitetsreformen

Trots att det är tunnsått med reformerna behandlade riksdagen flera stora lagreformer. Seppo Tiitinen nämner universitetslagen.

– På 1970-talet förstatligades privata universitet. Nu gör vi tvärtom. Cirkeln är slut. Det mesta går i cirkel. Det är ganska lite nytt under solen.

Universitetslagen behandlades i kulturutskottet som leds av Raija Vahasalo (saml). Utskottet frågade

”Reformen ger de studerande, lärarna och forskningen bättre förutsättningar.”

ut över åttio sakkunniga. När lagen skulle utformas begärde utskottet två utlåtanden av grundlagsutskottet, vilket är exceptionellt.

– Universiteten är inte längre statliga räkenskapsverk. Staten ger

Inom ramen för Märkesåret 1809 uppmärksammades Finlands autonomi i både Finland och Sverige. Talman Sauli Niinistö och kronprinsessan Victoria var närvarande vid riksmötets öppnande i Stockholm den 15 januari 2009.

basfinansiering, men universiteten kan samla in pengar från utomstående. Reformen ger de studerande, lärarna och forskningen bättre förutsättningar, sammanfattar Vahasalo målen med lagen.

I reformen ändrades personalens

tjänsteförhållanden till arbetsförhållanden, och det motsatte sig personalen. Vahasalo menar att det inte finns någon anledning till oro.

– Förmånerna med tjänsteförhållanden respektive arbetsförhållanden är numera ganska lika.

Arbetsbördan överraskade ny ledamot

Pirkko Ruohonen-Lerner från Borgå sitter första perioden i riksdagen för sannfinländarna.

Arbetsdagarna är stressiga för man måste läsa in sig snabbt på stora frågor. Det går åt många timmar per dag till möten och tillställningar. Hon sitter i lagutskottet, är ersättare i kanslikommissionen och dessutom vice ordförande i sin riksdagsgrupp.

– Politik är ett långsiktigt arbete. I utskott och arbetsgrupper

har man störst chans att påverka. I till exempel kommissionen för val- och partifinansiering var jag med och reviderade lagstiftningen på det området.

Ruohonen-Lerner har ett litet önskemål: propositionerna från regeringen kunde fördelas lite jämnare över året.

– Nu har man en massa ärenden på bordet samtidigt. Om de behandlas i alltför snabb takt, kan det hända att lagarna får

kryphål som kan utnyttjas i strid med lagstiftarens syfte. Dessutom tycker jag att de sakkunniga som vi hör i utskotten ska hålla sig till den tidsram de får. Det är pinsamt när utskottet har en lång rad sakkunniga att höra och bara några ledamöter sitter kvar i utskottsrummet. Största delen har varit tvungen att hasta iväg till nästa utskottsmöte eller någon annanstans, säger Pirkko Ruohonen-Lerner.

Den statliga regionförvaltningen får två myndigheter

Den statliga regionförvaltningen var veterligen ett av de största lagpaketen som riksdagen någonsin har behandlat. Förvaltningsutskottet behandlade två regeringspropositioner på totalt nästan 1 300 sidor.

– Utgångspunkten var att reformen ska förtydliga statsförvaltningen i allmänhetens ögon. Nu finns det bara två myndigheter dit man kan

”Det var den största reformen på flera decennier. Så man hade gärna velat ha lite mer tid att behandla den.”

vända sig: regionförvaltningsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen, förklarar Tapani Tölli (cent), ordförande i förvaltningsutskottet.

Regionförvaltningsreformen representerar också ett av evighetsproblemen mellan riksdagen

Det ingår i riksdagens uppgifter att utöva kontroll över regeringen och vad den gör. På frågestunden kan riksdagsledamöterna ställa frågor till ministerrarna om sådant som ingår i deras ansvarsområde. Ovan riksdagsledamot Jutta Urpilainen (sd).

och regeringen. I riksdagen tycker många att det ges för lite tid att behandla de stora lagstiftningsreformerna, när regeringen lämnar sina propositioner med tillägget att ”de måste träda i kraft så snart som möjligt”.

– Det var den största reformen på flera decennier. Så man hade gärna velat ha lite mer tid att behandla den. Självfallet tar det också tid att bereda frågorna i regeringen. Så beskrivs läget artigt av Tölli som representerar ett av regeringspartierna.

Många förfrågningar om ”Lex Nokia”

År 2009 var de stora universitets- och regionförvaltningsreformer nas år. Men riksdagen stiftade också många andra lagar. Den antog en ny lag om bostadsaktiebolag, sänkte FPA-avgiften för arbetsgivare och matmomsen, gav polisen bättre befogenheter att ta tag i minderårigas alkohol innehav och beslutade införa fingeravtryck i nya pass.

Under året godkände riksdagen slutligt en ändring av lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, populärt kallad

Lex Nokia. Det var det lagförslag som riksdagsledamöterna fick överlägset flest förfrågningar om från allmänheten.

– Lagmotståndarna bildade nätverk på webben. Jag tror att det var orsaken till de många kontakterna, säger riksdagsledamoten Kari Kärkkäinen (kd).

Uppståndelsen kring valfinansieringen fortsatte 2009. Under våren antog riksdagen en lag som hindrar att de tillåtna maxbidragen kringgås och lägger ett tak för enskilda bidrag per val.

I slutet av året röstade riksdagen för friare öppettider inom handeln. Kari Kärkkäinen röstade mot.

– Jag befärar att en del närbutiker måste stänga när stormarknaderna tar över handeln på söndagarna. De fria öppettiderna är en stor fråga för små och medelstora familjeföretag. Dessutom har familjerna mindre fritid tillsammans med de nya öppettiderna, menar han.

Inga överväldigande stora budgetökningar

Den ekonomiska krisen överskuggade inte minst "budgetutskottets", alltså finansutskottets arbete.

– Den ekonomiska osäkerheten gör att man blir försiktigare. Vi fokuserar nu på hållbarhet och långsiktighet i ekonomin. Där ingår det också att satsa på att förbättra företagens konkurrenskraft och få folk att stanna kvar i arbetslivet längre, sammanfattar Hannes Manninen (cent), ordförande i finansutskottet.

Platserna i finansutskottet är attraktiva och viktiga bland ledamöterna eftersom de i finansutskottet får chansen att påverka statsbudgeten. Alla riksdagsledamöter har rätt att till exempel väcka budgetmotioner, men utan medverkan från finansutskottet hamnar de bland de ungefär tusen motioner som varje år ratas.

Det är i praktiken finansutskottet som bestämmer om budgeten ska ändras eller inte. År 2010 får bland annat verkstäder för unga, bibliotek, universitet, ekobrottsutredare, miljöorganisationer och kollektivtrafik extra anslag.

Statsbudgeten för 2010 går lös på drygt 50 miljarder euro. Riksdagen

Riksdagens beslut förbereds i utskotten som vanligen sammanträder före plenum. Kommunikationsutskottet hade närmare hundra möten 2009.

"Utskottet har jobbat betydligt mer disciplinerat. Anslagen har gått till sysselsättning och sysselsättningsfrämjande investeringar."

beslutade om tillägg på 41 miljoner euro. Det var mindre än under de goda åren.

– Utskottet har jobbat betydligt mer disciplinerat. Anslagen har gått till sysselsättning och sysselsättningsfrämjande investeringar, påpekar Manninen.

Väckta ärenden under riksmötet	2005	2006	2007	2008	2009
Propositioner (RP)	232	280	181	236	289
Statsrådets redogörelser (SRR)	6	8	3	8	9
Statsrådets meddelanden (SRM)			1		2
Interpellationer (IP)	5	7	1	3	3
Statsministerns upplysningar (SU)	3	4	4	1	2
EU-ärenden (U)	53	80	52	86	90
Lagmotioner (LM)	161	186	145	137	127
Åtgärdsmotioner (AM)	118	167	64	78	91
Budgetmotioner (BM)	1 269	1 580	1 069	1 088	1 109
Tilläggsbudgetmotioner (TBM)	69	126	40	115	84
Skriftliga frågor (SS)	1 101	1 206	637	1 066	1 119

Kritiska kommentarer om utlokaliseringarna

Riksdagens revisionsutskott övervakar statsfinanserna och att staten håller sig till sin budget. Under året utredde utskottet bland annat om statens prognoser för skatteinkomsterna håller streck. Ett annat tema var utlokaliseringarna.

Utskottets nästan 10 000 sidor långa utredning av utlokaliseringarna är den mest omfattande i ämnet och den har inte direkt varit någon underhållningslitteratur för regeringen.

– Principen är rätt, men resultaten strider mot bland annat produktivitet, resursanvändning och god personalpolitik. Utskottet var av annan mening än regeringen. Men det är utskottets uppgift att utvärdera och ärligt rapportera vad som har skett. Här ser man hur viktigt det är med parlamentarisk kontroll,

säger Matti Ahde (sd), ordförande i revisionsutskottet.

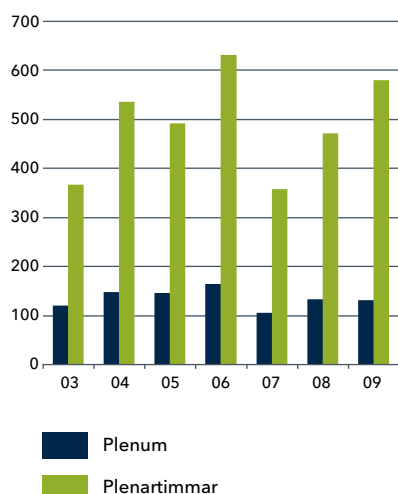
Revisionsutskottet kom till 2007 och är riksdagens nyaste utskott.

– Effekterna är ett viktigt mått

”Principen är rätt, men resultaten strider mot bland annat produktivitet, resursanvändning och god personalpolitik.”

och mål för hur reformer utfaller. Det har vi sett bland annat i hur statens prognoser för skatteinkomsterna har hållit streck. Finansministeriet har beaktat vår utredning och vi har fått en bra dialog mellan ministeriet och utskottet.

Plenum och plenartimmar per riksmöte 2003–2009

Utskottens sammanträden samt betänkanden och utlåtanden under riksmötet 2009

Riksmöte 2009	Sammanträden	Betänkanden	Utlåtanden*
Stora utskottet (StoU)	54	1	3
Grundlagsutskottet (GrU)	94	12	40
Utrikesutskottet (UtU)	101	12	11
Finansutskottet (FiU)	48	47	19
Revisionsutskottet (ReU)	64	5	6
Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjU)	89	12	25
Ekonomiutskottet (EkU)	113	30	39
Framtidsutskottet (FrU)	54		8
Försvarsutskottet (FsU)	60	4	9
Förvaltningsutskottet (FvU)	110	23	27
Jord- och skogsbruksutskottet (JsU)	97	12	31
Kommunikationsutskottet (KoU)	97	33	30
Kulturutskottet (KuU)	98	12	20
Lagutskottet (LaU)	90	18	28
Miljöutskottet (MiU)	98	12	39
Social- och hälsovårdsutskottet (ShU)	97	55	22
Sammanlagt	1 364	288	357

* Nästan hälften av utlåtandena gällde EU-ärenden.

Livligt EU-år

EU-valet i juni fick direkt genomslag i riksdagen i och med att tre ledamöter tog plats i Europaparlamentet. Efter många om och men trädde Lissabonfördraget i kraft i december, men det påverkar inte riksdagens arbete särskilt mycket.

Det är ingen nyhet för riksdagen att de nationella parlamenten får yttra sig om något förslag från kommissionen kränker subsidiaritetsprincipen, det vill säga om beslutet fattas så nära medborgarna som möjligt. Om riksdagen på de grunderna hade motsatt sig något förslag, hade det blivit Finlands ståndpunkt som regeringen ska följa. I EU-frågor har Finland bara en ståndpunkt som regeringen ska företräda enligt vad riksdagen har bestämt.

Under våren lämnade regeringen

en redogörelse om sin EU-politik. Riksdagen behandlade den grundligt i alla utskott och dessutom två gånger i plenum.

”Instrumentet är bra. Men man måste också kunna spela.”

Erkki Tuomioja (sd), ordförande i stora utskottet, påpekar att merparten av utskottets arbetstid går åt till dialogen om EU:s rådsmöten med ministrarna. Takten bestäms av rådsmötena. Stora utskottet behandlar alla EU-frågor, men det hör till fackutskottet att sätta sig in i förslagen till rättsakter mer i detalj.

Lissabonfördraget ger Europaparlamentet mer makt och gör att

Det hände 2009

- Riksdagen uppmärksammade riksprängningen 1809 då Finland fick autonomi.
- Den 26 mars firades det att Infocentrum hade haft 100 000 besökare.
- I juni beslutade riksdagen om riktlinjerna för säkerhets- och försvarspolitik i samband med en redogörelse från statsrådet.
- Nobelpristagaren, president Martti Ahtisaari höll föredrag för riksdagsledamöterna den 15 april.
- FN:s generalsekreterare Ban Ki-Moon besökte riksdagen den 26 maj.

Fem nya riksdagsledamöter

Under året skedde det flera förändringar i riksdagens sammansättning. I maj avled riksdagsledamot Susanna Haapoja (cent) och hon ersattes den 9 juni av Lasse Hautala (cent) från Vasa valkrets.

I juni valdes tre riksdagsledamöter in i Europaparlamentet: Timo Soini (saf) och Heidi Hautala (gröna) från Nylands valkrets och Liisa Jaakonsaari (sd) från Uleåborgs valkrets. I stället för dem kom Pietari Jääskeläinen (saf), Timo Juurikkala (gröna) och Raimo Piirainen (sd). Den femte nya riksdagsledamoten, Kalle Jokinen (saml) från Tavastlands valkrets tog plats i riksdagen den 9 september när Jari Koskinen (saml) hade utnämnts till styrelseledamot i Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling.

I det första plenumet under höstsessionen den 8 september anmälde talmannen att Pietari Jääskeläinen (saf), Timo Juurikkala (gröna) och Raimo Piirainen (sd) hade tagit plats i riksdagen.

Platsfördelningen i riksdagen:

Centerns riksdagsgrupp 51

Samlingspartiets riksdagsgrupp 51

Socialdemokratiska riksdagsgrupp 45

Vänsterförbundets riksdagsgrupp 17

Gröna riksdagsgruppen 14

Svenska riksdagsgruppen 10

Kristdemokratiska riksdagsgruppen 7

Sannfinländarnas riksdagsgrupp 5

Sammanlagt 200 riksdagsledamöter

fler beslut i rådet fattas med kvalificerad majoritet. Finland måste beakta detta för att kunna påverka i EU-frågorna. Det gäller alltså att försöka påverka institutionerna, men också andra medlemsstater och deras parlament.

Tuomioja nämner öppenhetsförordningen som ett bra exempel. Finland ville förhindra att utvecklingen går mot mindre öppenhet. Så justitieministeriet och riksdagen tog tag i frågan och ordnade tillsammans ett seminarium i Bryssel.

Han skulle gärna se större nordisk solidaritet i EU-frågor. När en fråga är viktig för ett nordiskt land skulle de övriga gärna kunna backa upp den.

Erkki Tuomioja har varit ordförande för en arbetsgrupp som tittat närmare på behandlingen av EU-frågor i riksdagen. Gruppen föreslog inga ändringar i själva behandlingen, men ansåg att mångt och mycket skulle kunna bli effektivare. Vårt finländska system kan gärna visas upp för andra och har de facto varit förebild för många andra medlemsstater. Som han uttrycker det:

Riksdagsgrupperna lägger upp de politiska strategierna för de frågor som behandlas i riksdagen. Minna Sirnö (t.v.) och Merja Kyllönen från Vänsterförbundet har ärende till Martti Korhonen före gruppmötet den 26 november 2009.

– Instrumentet är bra. Men man måste också kunna spela. ■

Legendarisk journalist gnuggade händerna inför förvaltningsreformen

Riksdagens förvaltningsreform var enligt Pekka Vuoristo, journalist på Helsingin Sanomat, den största riksdagsnyheten 2009.

– För mig med så här extravaganta njutningar kom den absoluta skrällen i december när det blev klart hur det kommer att gå i kampen om modellen för tjänstemannaledningen. Det är fascinerande hur talmannen på många fronter gått till storms mot inkörda modeller på riks-

dagen utan att ha särskilt mycket uppbackning.

När det nya riksmötet började i februari 2010 satt Vuoristo inte längre på journalistläktaren. Han är känd för sin lakoniska och vassa stil. I höstas gick han i pension och bytte den politiska journalistiken mot "jobbet" att ägna sig åt sina barnbarn.

Vuoristo hann vara riksdagsjournalist på HS i nio år. Det han minns särskilt från åren är när statsminister Anneli Jäätteenmä-

ki avgick sommaren 2003.

– Inget slår den dagen med sina många dramatiska vändningar när statsminister Anneli Jäätteenmäki avgick. Det påstås att medierna i söder höll i taktpinnen, men åtminstone vi hade fullt sjå med att hänga med i svängarna.

Det var en sällan skådad parlamentarisk pangnyhet att se hur statsministern förlorade majoriteten i riksdagen, säger han.

Riksdagen och internationell politik

I dagens värld är det allt färre frågor som avgörs genom nationella beslut. Det behövs alltså gränsöverskridande politiskt samarbete. I de interparlamentariska organisationerna kan parlamentariker från olika länder arbeta för viktiga frågor, exempelvis mänskliga rättigheter eller miljöfrågor. Riksdagsledamöter från Finland är aktiva i tio interparlamentariska organisationer.

Östersjön är ett bra exempel på områden där samarbete behövs. Eutrofiering och oljeskador stoppar inte vid territorialgränserna så det krävs politisk vilja i samtliga kuststater för att skydda miljön.

Parlamentariska Östersjökonferensen BSPC (Baltic Sea Parliamentary Conference) är en av debattarenorna. Där ingår elva nationella och

elva regionala parlament plus fem interparlamentariska organisationer.

– Det unika med BSPC och samtidigt dess styrka är att alla Östersjöländer är engagerade, också Ryssland, säger Christina Gestrin (sv) som håller i ordförandeklubban andra året i rad.

Inte bara miljöfrågor intresserar Östersjöparlamentarikerna. De tittar också på vad regeringarna i Östersjöländerna gör för att förhindra människohandel och människosmuggling.

– Det är en fråga vi alla värnar om och samtidigt problem för oss alla. BSPC har två arbetsgrupper. Den ena arbetar med människohandel och den andra med programmet för att skydda Östersjön. Rapporterna kommer att behandlas vid konferen-

sen på Åland 2010, säger Gestrin.

Det nordiska samarbetet genomsyrar vardagen

Tack vare Nordiska rådet införde Finland, Sverige, Danmark, Norge och Island passfrihet redan på 1950-talet. Senare har en del av de nordiska länderna gått med i EU. Behovet av samarbete har inte minskat för den skull, snarare tvärtom.

– När EU-direktiv genomförs, borde man kolla upp vad de övriga nordiska länderna gör för att det inte ska bli fler gränshinder. Där har man inte lyckats särskilt bra, suckar Paavo Arhinmäki (vänst), ordförande i Finlands delegation i Nordiska rådet.

Den 18 maj hölls Europarådets jubileumssession i Helsingfors. Bland deltagarna fanns domare Päivi Hirvelä (t.v.), Europadomstolen för mänskliga rättigheter, Pekka Hallberg, president i Högsta domstolen, riksdagsledamot Sinikka Hurskainen (sd), ordförande i Finlands delegation i Europarådet, republikens president Tarja Halonen, Lluís Maria de Puig, ordförande i Europarådets parlamentariska församling, och kommissionär Olli Rehn.

Parlamentarikerna Cheryl Gallant från Kanada och Peter Bottomley från Storbritannien var med när Natos parlamentariska församling gjorde ett studiebesök i Finland 21-24 september. Gruppen besökte bland annat centret för civil krishantering i Kuopio och Karjalan Lennosto (Karelska flygflottiljen) i Rissala dit den flögs med ett av flygvapnets transportplan.

Årets händelser 2009:

- Riksdagens talman besökte Polen, Tyskland, Ryssland och Turkiet.
- Talmän från Georgien, Tjeckien, Kanada, Kina och Kosovo och den kanadensiska provinsen Québec besökte Finland.
- De finländska riksdagsledamöterna deltog aktivt i Interparlamentariska unionens och OSSE:s parlamentariska församlingens verksamhet.
- Den 27-29 november arrangerade riksdagen och World Bank Institute, som är underställt Världsbanken, ett seminarium för parlamentarikerna från Latinamerika. Temat var budgetmakt och parlamentarisk kontroll.
- Riksdagen ordnade nästan 600 möten i Finland och utomlands inom ramen för den internationella verksamheten.

Han tycker trots allt att arbetet i Nordiska rådet är meningsfullt.

– Arbetet för att avskaffa gränshinder är det mest konkreta de interparlamentariska organisationerna gör för att påverka folks vardag. Det handlar om social trygghet, pensioner, skatter, rätt att använda bil i de övriga länderna och om en så enkel sak som att ett värdetransportföretag får transportera eurosedlar från Ikea i Haparanda till en bank i Torneå. Förr måste pengarna gå via Stockholm, exemplifierar Arhinmäki.

Europarådet 60 år

År 2009 hade det gått sextio år sedan Europarådet (ER) inrättades och tjugo år sedan Finland blev medlem. Europarådet är den äldsta politiska organisationen för samarbete och mänskliga rättigheter i Europa.

Finlands delegation i Europarådet högtidlighöll jubileumsåret med att ordna ekonomiska utskottets möte i riksdagen, ett Östersjöseminarium och en jubileumssession som öppnades av republikens president Tarja Halonen.

Finländska parlamentarikerna gör nya landvinningar

En höjdpunkt var när Arktiska parlamentarikerkonferensen våren 2009 valde riksdagsledamot Hannes Manninen (cent) till ordförande som den första finländaren någonsin.

Finländska parlamentarikerna gjorde också nya landvinningar i Europeiska säkerhets- och försvarspolitiska församlingen ESDA (European Security and Defence Assembly) där Tuija Nurmi (saml) som första finländare valdes till rapportör.

Utifrån hennes rapport rekommenderade församlingen att medlemsländerna i EU och Väst europeiska unionen VEU i sin upphandling av bepansrade transportfordon ska gynna europeiska tillverkare och stödja industrin inom branschen.

I riksdagens internationella samarbete ingår också talmansmöten och en rad andra möten och besöksutbyte. Varje år kommer det drygt hundra parlamentarikerna och tjänstemannadelegationer på besök till Finland. ■

Banbrytande miljöarbete

Finlands riksdag är det enda nationella parlamentet i EU som har ett miljöprogram. Riksdagen fick en miljöhandbok 2008 och den uppfyller kraven i standarden ISO 14001. Boken innehåller riksdagens miljöprinciper och redovisar riksdagens miljöarbete.

– Vi tillämpar miljöhandboken enligt principen om kontinuerliga förbättringar. Det betyder att vi aldrig blir klara, utan vi kan alltid bli en gnutta bättre, säger riksdagsledamoten Erkki Pulliainen (gröna).

Erkki Pulliainen är en veritabel veteran i miljöfrågor och det var han som stod i spetsen för det tidigare projektet som undersökte miljötillståndet i riksdagen. Han var också ordförande för arbetsgruppen som utarbetade riksdagens miljöprogram.

”Den största svårigheten har varit att engagera människorna i riksdagen.”

– Den största svårigheten har varit att engagera människorna i riksdagen. Man får verkligen jobba för att ändra folks attityder och bryta inrodda vanor, säger han.

Med miljöchef Jukka Savola i spetsen håller miljöarbetsgruppen Yrtti ett vakande öga på att riksdagen lever upp till sin miljöhandbok. Enligt planerna ska den första

Tapani Korhonen, biträdande vaktmästarchef, sorterar dokument till plenisalen. Riksdagen har dragit in på utdelningen av dokument för att spara papper.

uppföljningsrapporten vara klar i början av 2010.

Yrtti-gruppen bevakar också att riksdagen tar miljöhänsyn i den pågående stora renoveringen.

Papper är den största enskilda avfallsfraktionen och gruppen försöker få riksdagen att spara papper. Och papperskonsumtionen har de facto minskat. Exempelvis skriftliga frågor, berättelser och internationella avtal delas inte längre ut automatiskt till alla ledamöter. Alla dokument kopieras dubbelsidigt på papper som uppfyller EU:s miljökrav och är PEFC-märkt.

Riksdagen har också fått ner elförbrukningen. År 2009 sjönk den med ungefär fem procent. ■

Tips från riksdagens miljögrupp:

- Skriv inte ut e-post eller dokument i onödan.
- Ta dubbelsidig utskrift om du måste skriva ut.
- Släck lamporna om du lämnar rummet för en kvart.
- Stäng av datorn till natten.
- Sortera återvinningsbart material.
- Åk kollektivt.
- Informera elektroniskt och dela bara ut publikationer till den som vill ha.

Tillgänglighetsanpassad entré i Riksdagshuset

Etapper i renoveringen:

- Planeringen startade 2006.
- Arkitektbyrå Pekka Helin & Co fick arkitektuppdraget 2007.
- Köket i restaurangen i Riksdagshuset renoverades 2007.
- Renoveringen av den norra flygeln och den nya entrén kostar ca 12 miljoner euro exkl. moms.
- Läs mer på www.riksdagen.fi/ombyggnad
www.eduskunta.fi/peruskorjaus.

Strax efter midsommar startade den första stora etappen i renoveringen av riksdagens hus. Norra flygeln med arbetsrum och den intilliggande bostadsflygeln förvandlades då till en enda stor byggarbetsplats. Det sista ungefär hundra ledamöter och assistenter gjorde inför semestern var att ta sitt pick och pack och flytta in i tillfälliga rum.

Den största synliga förändringen av den här byggetappen är att Riksdagshuset får en ny tillgänglighetsanpassad entré. Den blir klar hösten 2010 och kommer att finnas vid Mannerheimvägen mitt emot det nya musikhuset. I närheten av entrén ska det också finnas mötesrum och lokaler för besöksgrupper.

Installationstekniken i flygeln med arbetsrum byts ut. Efter reno-

veringen ser arbetsrummen ut precis som förr, men de kommer bland annat att ha inbyggda kylsystem. Fönstren får isolerglas som är slag- och stöttåliga och ger betydligt bättre skydd mot solljus inne i rummen. Överlag har större energieffektivitet varit en ledstjärna i renoveringen.

Renoveringen görs i etapper, ett hus eller en byggnadsdel i taget. Av kostnadsskäl arbetar riksdagen nämligen huvudsakligen kvar i Riksdagshuset under renoveringen. Riksdagshuset står på tur i mitten av nästa valperiod. Tanken är att renoveringen ska vara så gott som klar jubileumsåret 2017 när Finland firar hundra år av självständighet. I all renovering beaktas skyddet för viktiga byggnader. ■

I bostadsflygeln byggs en ny tillgänglig publikentré och lokaler för besöksgrupper.

”Jag kan tänka mig att följa plenum från läktaren”

Varje år har riksdagen direkt kontakt med tiotusentals människor, bland annat genom guidade visningar och tillställningar för allmänheten. Dessutom svarar riksdagsinformationen på frågor om riksdagens arbete per e-post och telefon.

År 2009 deltog ungefär 36 500 personer i de guidade visningarna. Det fanns fler invandrare bland besökarna än någonsin tidigare. Överlag har invandrargrupperna ökat flera år i rad och 2009 bestod fyra procent av besöksgrupperna av invandrare.

Artonåriga Paola Gomez Burgos från Bolivia deltog i en guidad visning för Helsingin Diakoniaopisto i december 2009 tillsammans med sina studiekompisar.

– Det var spännande för riksdagshuset är värdefullt för både finländare och utlänningar, säger hon

när visningen är slut.

Tidigare har Paola Gomez Burgos inte aktivt bevakat politiken, men besöket väckte hennes intresse.

– Jag kan tänka mig att komma och följa plenum från läktaren.

De flesta guidade visningar för invandrare går på ett lättfattligt språk. Under visningen berättar guiderna om riksdagens arbete, riksdagsval och hur vanliga människor kan påverka. Servicen på lättfattligt språk byggs ut hela tiden.

Infocentrum i Lilla parlamentet öppnades 2004 och i våras spräcktes 100 000-strecket i antal besökare. Där får besökarna titta på en presentationsfilm om riksdagen och plocka med sig broschyrer. Dessutom har Infocentrum tillställningar, föreläsningar och temadagar om riksdagen och riksdagens arbete. ■

Paola Gomez Burgos från Bolivia deltog i en guidad visning och blev intresserad av att komma och följa plenum från läktaren.

Många sätt att få information

Alla plenum i riksdagen är öppna för allmänheten. Dörren till publikläktaren öppnas 15 minuter innan plenum börjar. Plenum sänds också på webben på www.riksdagen.fi/webbsandning.

Boka en guidad visning på telefonnumret 09-432 20 27 eller per e-post på oppaat@riksdagen.fi. En grupp kan bestå av minst

sex och högst 25 personer. Riksdagen visas för besökare också på veckosluten. Mer information finns på www.riksdagen.fi.

Riksdagen har gett ut gratis broschyrer på flera språk. De finns på Infocentrum och Riksdagsbiblioteket eller kan beställas på adressen information@riksdagen.fi.

Riksdagsinformationen svarar på frågor från allmänheten om riksdagen och riksdagens arbete: information@riksdagen.fi eller 09-432 20 20, 432 20 21 och 432 20 25

Riksdagsbiblioteket är öppet för alla (Auroragatan 6). Öppetiderna finns på www.riksdagen.fi/biblioteket.

Personal, ekonomi och förvaltning

Utöver riksdagsledamöterna och deras assistenter arbetar 470 anställda på riksdagen. Det är jurister, snickare, avdelnings- och protokollssekreterare, expediti-assistenter, textbehandlare, bibliotekspersonal, pc-supportrar, säkerhetspersonal och många andra yrkeskategorier.

Riksdagen är en kvinnodominerad arbetsplats och två tredjedelar av kanslipersonalen är kvinnor. Lokalvårdarna är den största personalgruppen. De städar riksdagens hus som omfattar 47 100 kvadratmeter yta.

Fram till 2015 fyller nästan en femtedel av de anställda 64 år och kommer sannolikt att pensionera sig. Enligt personalplanen tillsätts bara en tjänst när två tjänstemän går i pension.

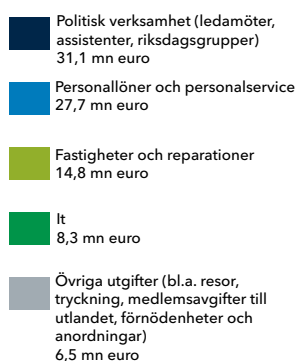
Under året gjorde riksdagen en del besparingar när ungefär tretio tjänster var obesatta. Dessutom minskade utgifterna när budgeten följdes upp bättre. Omkostnaderna för riksdagens kansli var drygt 43 miljoner euro och de har minskat under valperioden.

Prislapp på demokratin: 16 euro per finländare

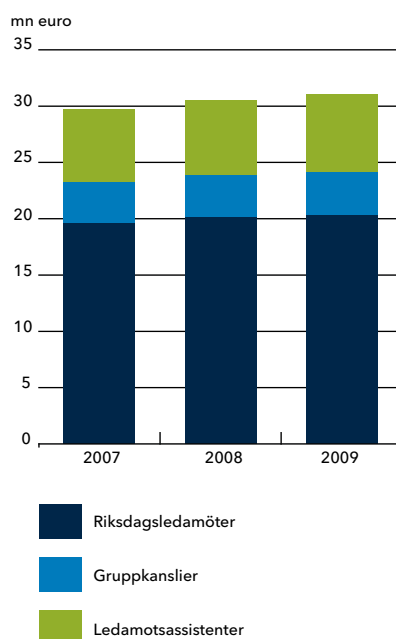
I kansliets omkostnader ingår bland annat utgifter för personal, fastigheter och it. Dessutom räknas utgifterna för riksdagsledamöterna, deras assistenter och de politiska grupperna in i de totala utgifterna. De har varit så gott som oförändrade de senaste åren.

De totala utgifterna för riksdagen uppgick till 88,4 miljoner euro. Riksdagen som lagstiftande organ kostade 16,22 euro per finländare. Det kan man alltså beteckna som priset för vår demokrati.

Riksdagens utgifter 2009
totalt 88,4 mn euro

Utgifter för riksdagsledamöter, ledamotsassistenter och gruppkanslier

Fortsatt reform av förvaltningen

Under valperioden reformerades och moderniserades riksdagens förvaltning. Planeringen av verksamheten och ekonomin förbättrades, likaså personalplaneringen och rapporteringen.

Riksdagens förvaltning och ekonomi styrs, övervakas och utvecklas av kanslikommissionen som leds av talmannen och består av riksdagsledamöter. Den utnämner de högsta tjänstemännen och avgör viktiga frågor inom riksdagens förvaltning och ekonomi.

Under sessionerna har riksdagen ett postombud som ingår i riksdagens personal. Servicesekreterare Marja Hatakka och riksdagsledamot Arto Satonen (saml).

I kansli Kommissionen ingick talman Sauli Niinistö, vice talmännen Seppo Kääriäinen och Johannes Koskinen plus riksdagsledamöterna Tuomo Hänninen (cent), Merja Kyllönen (vänst), Petteri Orpo (saml) och Heli Paasio (sd). Ersättare var Erkki Pulliainen (gröna),

Mikaela Nylander (sv), Kari Kärkäinen (kd) och Pirkko Ruohonen-Lerner (saf).

Centralkansliet planerar och förbereder riksdagens plenum, upprättar protokoll över plenum och svarar för att riksdagshandlingar produceras, publiceras, distribueras och

översätts till svenska. Utskottssekretariatet förbereder utskottens möten och handlägger dokument som riksdagen ska besluta om i plenum.

Den mest synliga delen av säkerhetsenhetens arbete är att den utför säkerhetskontroller av besökare. Men enheten ser i ett vidare per-

Oförändrade ledamotsarvoden

Riksdagsledamöternas arvoden höjdes inte 2009.

Riksdagsledamöternas ingångslön, eller arvode som det heter officiellt, är 5 860 euro i månaden. Efter tre valperioder stiger arvodet med knappa 500 euro. Talmannen får 10 800 euro och vice talmännen 9 000 euro i månaden. Ordförandena i utskotten, utskottens delegationer och riksdagsgrupperna får ett extra arvode som varierar mellan 435 och 1 090 euro. Arvo-

dena är skattepliktig inkomst.

Ledamöterna får inget extra arvode för utskottsmöten eller plenum som drar ut långt in på natten eller hålls på veckosluten.

Utöver arvodet får riksdagsledamöterna en skattefri kostnadsersättning. Beloppet varierar mellan 990 och 1 810 euro beroende på var de är bosatta och om de har bostad i Helsingforsområdet också.

En arvodeskommission bestående av tre personer beslutar

om ledamotsarvodet. Den utnämns av talmanskongressen. Den nuvarande kommissionens mandattid löper 1.10.2008-30.9.2012. Vicehäradshövding Pekka Tuomisto är ordförande och ordförande Maj-Len Remahl och vicehäradshövding Seppo Riski är medlemmar.

I budgeten betraktas arvodet, kostnadsersättningar och resor i Finland som utgifter för riksdagsledamöterna.

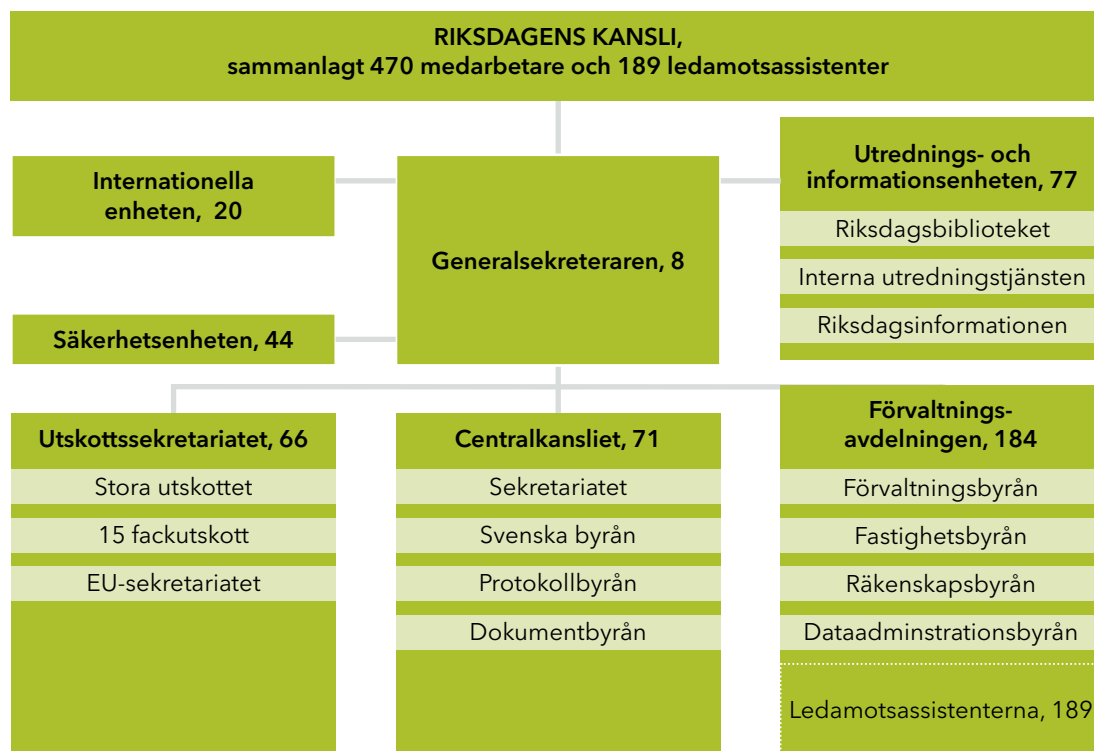
Kansliassistenterna i centralkansliet arbetar med tekniken i plenisalen. De öppnar ledamöternas mikrofoner i den ordning som talmannen ger ordet. Dessutom håller de ett vakande öga på ljudvolym och utgående bild och bandar plenum. Protokollbyrån skriver ut banden och sammanställer protokollen.

spektiv till att säkerhetssystemet i riksdagen fungerar och utvecklas.

I utrednings- och informationsenheten ingår Riksdagsbiblioteket, den interna utredningstjänsten och riksdagsinformationen. Internationella enheten svarar för kontakterna med internationella organisationer

och andra parlament.

Förvaltningsavdelningen har hand om förvaltningen, till exempel ekonomi, fastigheter, it och personaladministration. Dessutom förbereder den ärenden för kanslikommissionen. ■

KONTAKTINFORMATION

Postadress
FI-00102 Riksdagen

Telefon (växel):
+358 9 4321

Webbplats:
www.riksdagen.fi

Riksdagen 2009

Redaktör:
Riksdagsinformationen

Layout:
Innocorp Oy/Milla Toro

Foto:
Riksdagens bildarkiv

- Valtteri Kantanen, omslagsbild
- Vesa Lindqvist, s. 2, 3, 4, 9, 15
- Lehtikuva/Vesa Moilanen, s. 2, 6, 7, 10, 13, 14, 17, 18, baksidesbild
- Lehtikuva/Sari Gustafsson, s. 5
- Lehtikuva/Heikki Saukkomaa, s. 11
- Tiina Virtanen, s. 12

Tryck:
Vammalan Kirjapaino Oy 2010

ISSN 1799-005X (print)

Baksidesbild:
Nästan 36 500 personer deltog i visningarna av Riksdagshuset 2009. Informatör Mar-Leena Kolehmainen visar en miniatyr av riksdagen för en grupp skolelever.

